

בס"ד, ה' תשרי תשפ"א, 2-25-10/פ"א

הנחיות הלכתיות ערב יום הכפורים - תשפ"א

בימים אלו עולות על שולחנו שאלות רבות בנוגע לתפילות ולתענית יוהכ"פ בתקופה קשה זו של נגיף הקורונה, לקיימם כראוי, ועל פי הוראות השמירה וההגבלות של משרד הבריאות.

ראשית הנני להבהיר כי יש להקפיד על שמירת מרחק של כמה מטרים בין האחד לרעהו, לפתוח את כל החלונות בביהכ"נ, ולעטות מסכה, או צעיף שיכסה את החוטם והפה.

תורתנו היא תורת חיים, ומצוה אותנו ונשמרתם מאד לנפשותיכם, ועוד אמרה התורה, וחי בהם, ודרשו חכמים בגמ' יומא פה: ולא שימות בהם. ולכן פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה, חולה שיש בו סכנה אוכל ביום הכפורים, מחללים שבת על חולה שיש בו אפילו ספק סכנה. וכמו שכתב הרמב"ם (פרק ב מהלכות שבת הלכה ג) בזה הלשון: "ואסור להתמהמה בחילול שבת לחולה שיש בו סכנה, שנאמר 'אשר יעשה אותם האדם וחי בהם' ולא שימות בהם'.

וכבר כתבו התוס' (ב"ק כג.) "יותר יש לאדם ליזהר עצמו שלא יזיק אחרים משלא יזיק", ובודאי שבכלל האיסור להזיק את חברו, גם החובה למנוע מצב העלול להזיק את חברו במחלה ח"ו.

הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל פירסם קריאה בתקופה בה השתוללה הכולי-רע באירופה וכתב שם: "כבר הזהרתי פעמים הרבה אזהרה אחר אזהרה שיהיו הנהגתם... כפי אשר סידרו, ואשר שפטו הרופאים... ולא יעברו על דבריהם".

תפילה

- כל איש ואשה יתפללו בסמוך לביתם, עד אשר יעבור זעם וירחמו מן השמים.
- אפשר להצטרף ל"התרת נדרים" דרך טלפון ושאר אמצעים טכנולוגיים. וחולה שאינו יכול לשמוע התרת נדרים, יסמוך על מה שעשה התרת נדרים בשנה שעברה.
- נכון להמנע מטבילה במקוה בערב יוהכ"פ, אא"כ מקוה פרטי לחלוטין. הטבילה במקוה היא מנהג חשוב, אך אינה חיוב גמור מעיקר הדין [ע' רא"ש סוף יומא], ובמקום ספק הידבקות יש לוותר על הטבילה גם למי שרגיל לטבול בכל יום.
- בתי כנסת גדולים לא יקיימו תפילות עם ציבור גדול ובצפיפות, אלא יחלקו את הציבור באופן שיעמוד בדרישות משרד הבריאות. יעשו וילון ניילון עבה, לחלק את המקום. ויפתחו את כל החלונות גם כשיש מזגן בביהכ"נ.
- יש לדאוג להצללה במניינים המתקיימים בחוץ.
- כאשר אין מספיק מקום לציבור גדול, הנשים תתפללנה בביתם, ובשנה זו ימעטו מלהגיע לבתי הכנסת.
- אדם מבוגר או בעל מחלות רקע, עדיף שיתפלל במניינים המתקיימים בשטח פתוח.
- כדי לא לשהות הרבה זמן עם ציבור יש לקצר במנגינות ובפיוטים, וידלגו על אמירת דברי התעוררות ומוסר כפי מה שרגילים בכל שנה.

צום

- הנמצא בבידוד עקב כך שנחשף לחולה מאומת, אך אין לו תסמינים כלל, יצום כרגיל. וכן מי שהיה חולה בנגיף, והבריא, אף שהוא קצת חלש יצום כרגיל.
- הנמצא בבידוד ויש לו כאבי שרירים וקצת שיעול, יתחיל לצום, ויהיה עירני לעצמו, אם מרגיש חולשה יתירה וכאבי ראש, ישתה ביום ליטר מים לשיעורין כפי הדין. ואם הוא מעל לגיל 45, או שיש לו מחלות רקע, ומשתעל, או שיש לו כאבים בשרירים, יוסיף גם אכילה לשיעורין.
- הנמצא בבידוד ויש לו שיעול חזק ומשמעותי, או קשיי נשימה, לא יתחיל לצום כלל, אלא מיד בבוקר ישתה מים לשיעורין. ואם הוא מעל גיל 45 או עם מחלות רקע, אזי גם יאכל לשיעורין.
- מי שנדבק בנגיף, ויש לו רק תסמינים של איבוד ריח וטעם, יצום כרגיל.
- מי שנדבק בנגיף, ויש לו חום, חולשה משמעותית, שיעול, או כאבי פרקים, ונפל למשכב, או שיש לו קשיי נשימה, בזה יש חשש שמא יכבד עליו חוליו ויבוא לידי סכנה, כפי שקרה במקרים רבים, ולכן הוא פטור מלהתענות, אבל ישתה ויאכל לשיעורין, כפי המבואר ב"ילקוט יוסף". בפרט אם הוא מעל גיל 45 או בעל מחלות רקע.
- מי שנדבק בנגיף ולאחר שלשה ימים כבר עבר החום ומרגיש כמעט כאחד האדם מלבד חולשה, יתענה כרגיל. ואין לזה קשר אם חזר לו חוש הריח וחוש הטעם או לא, שאין זה משנה לענין הצום, וכל מה שקובע זה החום, שיעול, ומה שנפל למשכב, או שסובל מקשיי נשימה. אך אם ירגיש גרוע ביותר במהלך הצום יאכל פחות מכשיעור.

בתפלה לבורא עולם שישלח רפואה שלימה לכל החולים, ויעצור המגפה והמשחית מעלינו ומעל כל ישראל, ומעל כל יושבי תבל, ונשמע בשורות טובות ישועות ונחמות, ונכתב ונחתם בספר החיים והשלום, ויקבל תפלותינו ברצון בגאולה השלימה בקרוב, אמן.

בברכת גמר חתימה טובה,

יצחק יוסף
הראשון לציון
הרב הראשי לישראל